

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ТОШКЕНТ
ДАВЛАТ
ИҚТИСОДИЁТ
УНИВЕРСИТЕТИ**

**“ХАЛҚАРО МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТ СТАНДАРТЛАРИГА
ЎТИШ ВА ХАЛҚАРО ТАЖРИБАНИ ЎЗБЕКИСТОНДА
ҚўЛЛАШНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ”**

**мавзусидаги
халқаро илмий - амалий анжуман
мақолалар тўплами**

ТОШКЕНТ – “ИҚТИСОДИЁТ” 2022

7. Bakanov M.I., Sheremet A.D. The theory of economic analysis: Textbook. 3rd edition. Moscow: Finance and Statistics, 1996. -288 p.
8. Tolpegina O, Tolpegina N. Complex economic analysis of economic activity. Volume 1: Textbook.-M.: "Yurayt" Publishing house, 2016.-363p.
9. Abryutina M.S., Grachev A.V. Analysis of the financial and economic activities of the enterprise: Manual. –M.: "Business and Service". 1998.-256 p.
10. Kazakova N.A. Financial analysis. Textbook. «Yurayt» Publishing house, 2015. -539 p.
11. Grigorieva T.I. Financial analysis for managers. Textbook. «Yurayt» Publishing house, 2015. -486 p.
12. Economic analysis: textbook / under the editorship of N.V.Voytolovskiy. «Yurayt» Publishing house, 2016. -548 p.
13. Dybal S.V. Financial analysis: theory and practice: Textbook.-SPb.: "Bus press" 2005.-304
14. Bocharov V. Financial analysis. Brief course. 2nd edition –SPb.:Peter , 2009. – 240 p.
15. Analysis of financial statements: textbook / O. V. Yefimova et al. –M.: «Omega-L», 2013.-388 p.
16. Pardaev M.K. Traditional methods used in economic analysis. Samarkand. SamKI. 1997.
17. Rizaev N.K. Methodology of organization of accounting and analysis of intellectual property objects, abstract of the dissertation of the Doctor of Sciences (DSc) in economics, 2019 p.
18. Rizaev N.K. Improving the Intangible Assets Accounting: In a Pandemic Period. Annals of the Romanian Society for Cell Biology. Annals of R.S.C.B., ISSN:1583-6258, Vol. 25, Issue 2, 2021, Pages. 573 - 590 Received 20 January 2021; Accepted 08 Feb 2021. <http://annalsofrscb.ro>1583-6258.
19. Rizaev N.K. Expenses on research and development (case-study of the experience of India and Uzbekistan). International Journal of Marketing and Technology Vol. 10 Issue 07, July 2020 ISSN: 2249-1058 Impact Factor: 6.559. Journal Homepage: <http://www.ijmra.us>, Email: editorijmie@gmail.com.
20. Rizaev N.K. Ecosystem of the intellectual property and its development. International Journal of Management, IT & Engineering Vol. 10 Issue 03, March 2020. ISSN: 2249-0558 Impact Factor: 7.119. Journal Homepage: <http://www.ijmra.us>, Email: editorijmie@gmail.com.

Саидназаров Ф. А.
ТДИУ таянч докторанти

**Узоқ муддатли корхона молиявий стратегиясини ишлаб чиқиш ва
таҳлил қилиш**

**Разработка и анализ долгосрочной финансовой стратегии
предприятия**

Ушбу мақолада узок муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича корхона фаолияти тўғрисидаги молиявий, бухгалтерия ҳисоби ва бошқа маълумотларни таҳлил қилиш ва шарҳлар билан кўникмаларни шакллантирилган. Шу билан бирга мақолада узок муддатли молиявий стратегиянинг асосий кўрсаткичлари ва характеристикаларини ҳисоблаш, прогнозлаш бошқарув қарорларини қабул қилиш йўллари ўрганилган.

Калит сўзлар. Стратег, стратегия, молиявий стратегия, ўрта муддатли молиявий стратеги, узок муддатли молиявий стратегия, корхона, стратегик ривожланиш.

В данной статье изложены навыки анализа и комментирования финансовой, бухгалтерской и другой информации о деятельности предприятия для разработки и реализации долгосрочной финансовой стратегии. При этом в статье рассматриваются основные показатели и характеристики долгосрочной финансовой стратегии, способы принятия предиктивных управленческих решений.

Ключевые слова. Стратег, стратегия, финансовая стратегия, среднесрочная финансовая стратегия, долгосрочная финансовая стратегия, предприятие, стратегическое развитие.

Узок муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш корхоналар учун нисбатан янги фаолият ҳисобланади. Шу билан бирга, бу масаланинг аҳамиятини эътиборсиз қолдириб бўлмайди. Узок муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш ҳар қандай корхонага ўз фаолиятини аниқ режалаштириш, мумкин бўлган хавфларни баҳолаш ва узок муддатли истикболда ўз фаолиятини молиялаштиришнинг энг яхши усулларини танлаш имконини беради. Узок муддатли молиявий стратегия ҳар хил омилларни ҳисобга олган ҳолда корхонани стратегик бошқариш соҳасида асосли, мувозанатли қарорлар қабул қилиш имкониятини беради. Шунинг учун узок муддатли молиявий стратегия корхонанинг барча фаолиятини бошқаришнинг ажралмас қисми бўлиши керак. Молиявий фаолиятни стратегик режалаштириш ҳозирги кунда мамлакатнинг иқтисодий аҳволи, инқирознинг кучайиши, молиявий муҳитнинг беқарорлиги, шунингдек, корхоналарнинг ўз фаолиятини янада самаралироқ қилиш истагини ҳисобга олган ҳолда тобора муҳим аҳамият касб этмоқда. Юқори молиявий барқарорлик ва барқарорликка эришмоқчи бўлган ҳар қандай корхона узок муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиши керак. Бу молиявий фаолиятни амалга оширишга таъсир қилувчи фаолиятнинг барча томонларини аниқ режалаштиришни талаб қилади. Буларнинг барчаси узок муддатли молиявий стратегияни ўрганиш муҳимлигидир.

Узок муддатли молиявий стратегия даромадларни шакллантириш ва улардан фойдаланиш тамойилларини, молиявий ресурсларга бўлган эҳтиёжни

ва уларни шакллантириш манбаларини тавсифлайди. Қисқа муддатли молиявий стратегия узоқ муддатли молиявий стратегия доирасида ишлаб чиқилиб, уни батафсил баён қилади ва молиявий ресурсларни жорий бошқаришни тавсифлайди.

Хорижий ва маҳаллий адабиётларда бу масалага унинг аҳамиятини ҳисобга олган ҳолда етарлича эътибор берилган. Шу билан бирга, узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда ягона ёндашув мавжуд эмаслиги ушбу соҳасини янада чуқурроқ ўрганиш имконини беради.

Узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш зарурати ҳақида аниқ иккита фикр мавжуд: доимий ривожланишни хоҳлайдиган ҳар қандай корхона бундай стратегияга эга бўлиши керак; иқтисодийнинг ривожланишини ва инкироз эҳтимолини башорат қилишнинг иложи бўлмаган ҳозирги шароитда узоқ муддатли молиявий стратегия керак эмас. Ушбу нуқтаи назарларнинг ҳар бири фойдасига далиллар келтирилиши мумкин.

Корхонанинг стратегик мақсадларига эришиш учун узоқ муддатли молиявий стратегия доирасида жалб этилиши ва ишлатилиши аниқ оқланган капитал керак. Корхонанинг ўз маблағлари ёки қарз капиталининг ўзгаришига у ёки бу тарзда таъсир қиладиган барча нарсалар узоқ муддатли молиявий стратегия доирасига киради. Шундай қилиб, бозор улушини ошириш бўйича стратегик мақсадга эришиш учун корхоналар маҳсулотларни сотиш ҳажмини ошириш зарур. Бу, ўз навбатида, ишлаб чиқаришни кенгайтиришни талаб қилади. Молиялаштириш учун жалб қилиш ва фойдаланиш дивиденд сиёсатига ёки молиявий харажатларга таъсир қиладиган ўз капитали ёки қарз капиталидан фойдаланиш мумкин. Шунингдек, ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун зарур жиҳозларни янгилаш ёки сотиб олиш, янги цехлар қуриш ва бошқаларга қаратилган турли инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш зарур бўлиши мумкин.

Шундай қилиб, стратегик мақсадларга эришиш учун корхонага узоқ муддатли молиявий стратегия керак бўлиб, унинг доирасида режалаштириш ва бошқариш амалга оширилади:

- корхонанинг капитали;
- корхонанинг инвестицион фаолияти;
- корхонанинг дивиденд сиёсати.

Узоқ муддатли молиявий стратегиянинг мақсадлари:

- корхонанинг молиявий ресурсларини шакллантириш қонуниятларини аниқлаш, бу жараённинг ўзига хос хусусиятларини аниқлаш;

- молиявий аҳволнинг бақарор эмаслиги ёки инкирози шароитида корхонанинг молиявий ресурсларини шакллантиришнинг мумкин бўлган вариантларини ишлаб чиқиш;

- корхонанинг молиявий муҳити субъектлари билан молиявий муносабатларни тартибга солиш;

- захираларни аниқлаш ва корхонанинг молиявий ресурсларини сафарбар этиш;

- корхона капиталини кўпайтириш учун вақтинча бўш пул маблағларини энг самарали инвестиция қилишни амалга ошириш

- Узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш жараёни книнг стратегик мақсадларига эришиш учун молиявий фаолиятни сифатли бошқаришни таъминлашга қаратилган муайян ҳаракатларни босқичма-босқич амалга ошириш сифатида ифодаланиши мумкин.

Узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш босқичлари:

1. Корхонанингнинг ташқи муҳитини таҳлил қилиш.
2. Корхонанинг ички муҳитини таҳлил қилиш.
3. Корхона молиявий фаолиятининг стратегик мақсад ва вазифаларини ишлаб чиқиш.
4. Корхонанинг молиявий фаолиятига таъсир кўрсатадиган сиёсатни ишлаб чиқиш.
5. Узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш.
6. Узоқ муддатли молиявий стратегияни амалга ошириш.
7. Узоқ муддатли молиявий стратегиянинг амалга оширилишини назорат

Ҳозирги вақтда узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқишда кўплаб ёндашувлар мавжуд. Уларнинг ҳар бири корхонанинг турли соҳаларини акс эттирувчи ўзига хос хусусиятлар билан ажралиб туради. Қуйида ушбу ёндашувларнинг бир нечтасини келтириб ўтамиз.

3.Аминова томонидан таклиф қилинган корхонанинг молиявий стратегиясини ишлаб чиқиш методикаси қуйидагича амалга оширилади. Ушбу услубнинг муаллифи корхонанинг молиявий стратегиясининг барча мумкин бўлган турларини корхонанинг молиявий стратегиялари матрицаси шаклида тақдим этишни таклиф қилади. Ушбу матрица доирасида манипуляция қилиш орқали муаммони динамикада кўриб чиқиш мумкин, бу нафақат молиявий стратегияни шакллантириш, балки корхона фаолиятининг баъзи жуда муҳим параметрларини ўзгартириш натижасида уни модификациялаш (ўзгартириш) имконини беради.

Ушбу кўрсаткичларни таҳлил қилгандан сўнг, корхонанинг молиявий ҳолати ҳақида тасаввурга эга бўлиш ва шунга мос равишда узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқишда бошқарув қайси соҳаларга эътибор қаратиш кераклигини аниқлаш мумкин.

3.Аминова методикасининг камчиликлари:

услубий аппаратнинг кам ифодаланганлиги, бу молиявий стратегияни ишлаб чиқиш бўйича кўрсатмаларнинг йўқлигида намоён бўлади;

молиявий стратегияни ишлаб чиқишда фақат иккита йўналиш кўриб чиқилади: қарз маблағлари ва инвестиция лойиҳалари. Корхонанинг молиявий стратегияси корхона фаолиятининг яна кўп турли томонларини ҳисобга олганлиги сабабли, натижада фаолиятнинг кўп жиҳатлари инобатга олинмаган;

мумкин бўлган сценарийларнинг кўплиги аниқ молиявий стратегияни танлашни қийинлаштириши мумкин.

Методиканинг афзалликлари:

- ушбу методикадан доимий фойдаланиш билан корхонанинг узок муддатли молиявий стратегиясининг ривожланишини динамикада кўриш мумкин;

- фаолиятнинг айрим параметрлари ўзгарган тақдирда стратегияни осонгина ўзгартириш мумкин;

□ ушбу методология асосида ишлаб чиқилган стратегия доирасида актив ва пассивларнинг бутун мажмуасини комплекс бошқариш мумкин.

Artur D. Little томонидан ишлаб чиқилган усул (ADL) Ушбу методология корхона фаолиятининг иккита асосий параметри: тармоқнинг етуклик босқичи ва корхонанинг ушбу соҳадаги рақобатбардош позицияси асосида узок муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиши кераклигига асосланади. Корхона узок муддатли молиявий стратегиянинг параметрларини бозордаги мавқеидан келиб чиқиб мослаштириши керак, деб ишонилади. Бозордаги мавқеи корхонага фаолиятини янада ривожлантириш учун шарт-шароитларни талаб қилади. Шу билан бирга, бозорнинг етуклик босқичини ва у бўйича корхонанинг рақобатдош позициясини аниқлаш корхона томонидан мустақил равишда амалга оширилади.

Ушбу техника уч босқични амалга оширишни ўз ичига олади:

- корхона бўлинмасининг рақобатбардош мавқеини аниқлаш;
- тармоқ ҳаётий циклининг босқичини аниқлаш;
- аниқ стратегияни танлаш.

ADL модели ҳаёт айланиш босқичига ва бизнес ва саноатнинг позициясига қараб, айрим турдаги бизнес турлари учун сотиш, даромад ва инвестицияларни тақсимлашни ўрнатишга имкон беради.

ADL моделининг афзалликлари:

- фойдаланиш учун қулай, шу билан бирга фаолият йўналишини аниқ кўрсатади;

- фойда миқдори, инвестициялар ва пул оқимини башорат қилиш мумкин;
- режалаштиришда тармоқнинг ҳаёт айланиши ҳисобга олинади.

Камчиликлари:

- фойдаланиш учун стратегияларнинг чекланган танлови тақдим етилади, унда ҳаёт айланиши ўзгармайди (атроф-муҳит ҳисобга олинмайди);

- услубий аппарат мавжуд эмас;
- молиявий стратегиянинг барча соҳалари таъсир кўрсатмайди.

И.А.Бланк томонидан тақлиф этилган методология Ушбу методика қуйидаги босқичлардан иборат:

1) молиявий стратегияни шакллантиришнинг умумий даврини аниқлаш. Молиявий стратегияни шакллантириш даврини белгилаш шартлари иқтисодиёт ривожланишининг прогнозлилиги, корхонанинг тармоққа тегишлилиги, унинг ҳажми, ҳаёт айланиш босқичи ва бошқалар;

2) SWOT, SNW ва PEST-таҳлилларга асосланган, портфел таҳлили, сенарий таҳлили, қиёсий молиявий таҳлил, молиявий коэффициентлар таҳлили, ДуПонт модели бўйича интеграл таҳлил, эксперт таҳлили, ташқи молиявий муҳит ва молия бозори омилларини ўрганиш. шартлар бажарилади; ушбу

усуллардан фойдаланиб, сиз корхонанинг ички ва ташқи молиявий муҳитини таҳлил қилишингиз мумкин. Корхонанинг ички ва ташқи муҳитини баҳолаш усуллари кўпроқ сифат таҳлилдир. Ушбу усулларнинг камчиликлари куйидагилардан иборат: бу баҳолаш усуллари бошқа усуллар билан биргаликда қўлланилиши керак; улар корхонанинг стратегик позициясини батафсил баҳоламайди. Ушбу усуллардан лойиҳалар ва стратегияларни асослаш учун восита сифатида фойдаланилганда, улар мавжуд билимларни тизимлаштиришнинг бир усули эканлигини тушуниш керак. Агар бу билим нотўғри ёки жуда кам бўлса, унда таҳлил натижалари унчалик аҳамиятга эга бўлмайди;

3) корхонанинг молиявий фаолиятининг кучли ва заиф томонларини баҳолаш;

4) корхонанинг стратегик молиявий ҳолатини ҳар томонлама баҳолаш;

5) корхонанинг стратегик молиявий мақсадларини ишлаб чиқиш (стратегик мақсадларга еришишда объектив чекловларни ҳисобга олган ҳолда молиявий фалсафани шакллантириш, асосий стратегик молиявий мақсадни шакллантириш, "стратегик молиявий мақсадлар дарахти" ни шакллантириш). Стратегик мақсадлар тизими аниқ кўрсаткичлар - мақсадли стратегик стандартларда ўз аксини топади;

6) молиявий фаолиятнинг мақсадли стратегик стандартлари тизимини тақдим этишнинг динамикаси, шунингдек уларнинг ташқи ва ички ўз вақтида синхронлаштирилишини таъминлайдиган уни амалга ошириш даврлари учун молиявий стратегиянинг мақсадли кўрсаткичларини белгилаш;

7) молиявий фаолиятнинг мақсадли стратегик стандартларини ишлаб чиқиш;

8) асосий стратегик молиявий қарорларни қабул қилиш - стратегик молиявий мақсадларга эришишнинг мумкин бўлган йўлларини кўриб чиқиш ва амалий амалга ошириш учун энг самаралиларини танлаш жараёни (корхонанинг молиявий стратегиясини танлаш, молиявий фаолиятнинг асосий жиҳатлари бўйича молиявий сиёсатни шакллантириш, мумкин бўлган стратегик молиявий алтернативалар портфелини шакллантириш, алтернативаларни баҳолаш ва танлаш, стратегик молиявий ривожланиш дастурини тузиш);

9) қабул қилинган молиявий стратегиянинг самарадорлигини баҳолаш - бир нечта мезонлар ёрдамида амалга оширилади: ташқи муҳит, корпоратив стратегия, корхонанинг ички салоҳияти прогноз қилинган ўзгаришларга мувофиқлиги; алоҳида объектлар баланси; амалга ошириш самарадорлиги; қабул қилинадиган хавф даражалари;

10) молиявий стратегиянинг амалга оширилиши устидан назоратни ташкил этиш.

И.А.Бланк методининг камчиликлари:

узоқ муддатли молиявий стратегиянинг аниқ белгиланмаган учта усули таклиф қилинган;

молиявий стратегияни танлаш механизми қийин, чунки таҳлил жараёнида корхонанинг мос келмайдиган молиявий ҳолатини аниқлаш мумкин;

□ SWOT ва PEST таҳлиллари молиявий ҳолатни баҳолаш усуллари сифатида қўлланилади, улар бир қатор камчиликларга эга.

Афзалликлари:

- ишлатиш учун қулай;
- молиявий стратегияни ишлаб чиқиш механизми аниқ кўрсатилган;
- молиявий стратегияни танлаш механизми кўплаб омилларни ҳисобга олган ҳолда тақдим этилган.

Шундай қилиб, биз корхонанинг молиявий стратегиясини ишлаб чиқиш учун услубий воситаларни шакллантиришга бир неча хил ёндашувларни кўриб чиқдик. Юқоридаги маълумотларга асосланиб, И.А.Бланкнинг ёндашуви энг тўлиқ усул бўлиб туюлади. Ушбу услуб, юқорида айтиб ўтилганидек, корхонанинг барча стратегик мақсадларига максимал даражада жавоб беради ва корхонанинг молиявий фаолиятини режалаштириш ва таҳлил қилишга имкон қадар ҳар томонлама ёндашади.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш ва амалга оширишнинг турли жиҳатлари доимий равишда такомиллаштирилмоқда. Стратегияни ишлаб чиқиш усуллари асослайдиган янги ёндашувлар мавжуд, турли параметрларни баҳолаш усуллари ва усуллари ишлаб чиқилмоқда. Аниқ ва оқилона узоқ муддатли молиявий стратегияни яратиш учун зарур бўлган катта ҳажмдаги маълумотларни қайта ишлашга имкон берадиган ахборот технологияларининг ривожланиши асосий рол ўйнамайди.

Узоқ муддатли молиявий стратегиянинг корхона фаолиятидаги ўрни, шунингдек уни ишлаб чиқиш жараёни Ёуидагиларга эътибор ыаратиш зарур.

- узоқ муддатли молиявий режалаштириш ва прогнозлаш асослари;
- узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш учун зарур бўлган ахборот турлари;
- узоқ муддатли молиявий стратегия кўрсаткичлари.
- имкониятига эга бўлиш:
- узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича корхона фаолияти тўғрисидаги молиявий, бухгалтерия ҳисоби ва бошқа маълумотларни тўплаш;
- молиявий, бухгалтерия ҳисобини таҳлил қилиш ва изоҳлаш
- узоқ муддатли молиявий стратегияни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича корхонанинг фаолияти тўғрисидаги бошқа маълумотлар;
- корхонанинг узоқ муддатли молиявий стратегиясини ишлаб чиқиш.

Узоқ муддатли молиявий стратегия корхонанинг молиявий сиёсатининг ажралмас қисми сифатида доимий равишда ривожланиб боради, чунки бу молиялаштириш манбаларини аниқ асослаш ва улардан фойдаланиш ва самарали фаолиятни амалга ошириш учун зарурдир.

Фойдаланган адабиётлар рўйхати

1. Бланк, И. А. Основы финансового менеджмента : учебник / - Киев : Ника-Центр, 2016.- 624 с.

2. Бородавко Л.С. Долгосрочная финансовая стратегия : учеб. пособие /. – Иркутск : ИрГУПС, 2018. – 112 с.

3. С.Элмирзаев, Ҳ.Аҳмедов. Корпоратив молия стратегияси. Дарслик. – Т.:, 2019 йил, 18 б. (200 бет.).

4. Аҳмедов Х. Корхоналарда молиявий стратегияни ишлаб чиқишнинг назарий жиҳатлари. “Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар” илмий электрон журнали. № 2, март-апрель, 2016 йил

5. Тимченко А.И. Методы и инструменты разработки финансовой стратегии организации. Journal of Economy and Business, vol. 7 (77), 2021

6. Кутузова Т.Ф. Методический инструментарий разработки финансовой стратегии предприятия на современном этапе развития экономики // Управление и планирование в экономике. – 2016. – №3. – С. 60-67.

7. Финансовая стратегия предприятия: структура, инструменты и методы разработки, анализ [Электронный ресурс] Москва: МФТИ, 2019.

Сайфуллаев Мехрож Сайфуллаевич
Тошкент давлат иқтисодиёт университети
“Молиявий таҳлил ва аудит” кафедраси
ассистенти

Корхоналарнинг инновацион фаолиятида харажатлар хисобини юритиш ва унинг аҳамияти

Учет затрат и его значение в инновационной деятельности предприятий

Мазкур мақолада корхоналарнинг инновацион фаолиятида харажатлар хисобини юритиш ва унинг аҳамияти тўғрисида таклифлар берилган.

Калит сўзлар: Инновацион фаолият, “Осло кўлланмаси”, маҳсулот инновацияси, маркетинг инновацияси, технологик инновация .

В данной статье представлены предложения по учету затрат и его значение в инновационной деятельности больниц.

Ключевые слова: инновационная деятельность, « руководство Осло», продуктовая инновация, маркетинговая инновация, технологическая инновация.

Ҳозирги жаҳон иқтисодий адабиётида инновацион фаолиятга қўйидагича шарҳ берилган яъни инновацион фаолият илмий-техник жараёнларни ривожлантириш орқали янги турдаги маҳсулотлар яратиш ва хизматлар кўрсатиш билан шуғулланувчи фаолият тури эканлиги қайд этиб ўтилган.

Инновация ва инновацион фаолият тўғрисида олимлар кўплаб таъриф ва мулохазалар бериб ўтишган.

Хусусан, Б.Твист инновацияга қўйидагича яъни инновация шундай жараёнки унда иқтисодий таъминот учун қашфиёт ва ғоялар ишлаб чиқарилади деб таъриф берган.